

ULUSAL YETERLİLİK

12UY0074-4

JAKARLI DOKUMA KUMAŞ DESİNATÖRÜ

SEVİYE 4

REVİZYON NO:00

TADİL NO: 01

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

Ankara, 2012

ÖNSÖZ

Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Yeterliliği 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan “Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği” hükümlerine göre hazırlanmıştır.

Yeterlilik taslağı, 21.05.2012 tarihinde imzalan işbirliği protokolü ile görevlendirilen Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (BESOB) tarafından hazırlanmıştır. Hazırlanan taslak hakkında sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmış ve görüşler değerlendirilerek taslak üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Nihai taslak MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi tarafından incelenip değerlendirildikten ve Komitenin uygun görüşü alındıktan sonra, MYK Yönetim Kurulunun 18/07/2012 tarih ve 2012/52 sayılı kararı ile onaylanarak Ulusal Yeterlilik Çerçevesine (UYÇ) yerleştirilmesine karar verilmiştir.

Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Yeterliliği Başkanlık Makamı'nın 10/06/2020 tarih ve 1570 sayılı kararı ile tadil edilmiştir.

Yeterliliğin hazırlanması, görüş bildirilmesi, incelenmesi ve doğrulanmasında katkı sağlayan kişi, kurum ve kuruluşlara görüş ve katkıları için teşekkür eder, yararlanabilecek tüm tarafların bilgisine sunarız.

Mesleki Yeterlilik Kurumu

GİRİŞ

Ulusal yeterliliğin hazırlanmasında, sektör komitelerinde incelenmesinde ve MYK Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulmasında temel ölçütler Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliğinde belirlenmiştir.

Ulusal yeterlilikler aşağıdaki unsurları içermektedir;

- a)Yeterliliğin adı ve seviyesi,
- b)Yeterliliğin amacı,
- c)Yeterliliğe kaynak teşkil eden meslek standardı, meslek standardı birimleri/görevleri veya yeterlilik birimleri,
- ç)Yeterlilik sınavına giriş için aranan şartlar,
- d)Yeterlilik birimleri bazında öğrenme çıktıları ve başarımlar ölçütleri,
- e)Yeterliliğin kazanılmasında uygulanacak ölçme, değerlendirme ve değerlendirici ölçütleri
- f)Yeterlilik belgesinin geçerlilik süresi, yenilenme şartları, belge sahibinin gözetimine ilişkin şartlar,
- g)Yeterliliği geliştiren kurum/kuruluş ve doğrulayan Sektör Komitesi.

Ulusal yeterlilikler ulusal meslek standartları ve/veya uluslararası meslek standartları esas alınarak oluşturulur.

Ulusal yeterlilikler;

- Örgün ve yaygın eğitim ve öğretim kurumları,
- Yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşları,
- Kuruma yetkilendirme ön başvurusunda bulunmuş kuruluşlar,
- Ulusal meslek standardı hazırlamış kuruluşlar,
- Meslek kuruluşları ile bunların müşterek çalışmasıyla oluşturulur.

**12UY0074-4 JAKARLI DOKUMA KUMAŞ DESİNATÖRÜ (SEVİYE 4)
ULUSAL YETERLİLİĞİ**

1	YETERLİLİĞİN ADI	Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü
2	REFERANS KODU	12UY0074-4
3	SEVİYE	4
4	ULUSLARARASI SINIFLANDIRMADAKİ YERİ	ISCO 08: 7318
5	TÜR	-
6	KREDİ DEĞERİ	-
7	A)YAYIN TARİHİ	18.07.2012
	B)REVİZYON NO/TADİL NO	Rev. No: 00 Tadil No: 01
	C)REVİZYON TARİHİ/ TADİL TARİHİ	- 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570
8	AMAÇ	Bu yeterlilik ülkemizde tekstil sektöründe, her türlü dokuma makinesi ve dokuma desen bilgisayar yazılımı kullanılarak üretilen jakarlı dokuma kumaşların analizinden, deseninin hazırlanmasından ve üretim numunesinin oluşturulmasından sorumlu ve sorumluluğu altındaki kişileri yönlendiren jakarlı dokuma kumaş desinatörünün niteliklerinin belirlenmesi ve belgelendirilmesi amacıyla hazırlanmıştır.
9	YETERLİLİĞE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDART(LAR)I	12UMS0194-4 Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı
10	YETERLİLİK SINAVINA GİRİŞ ŞART(LAR)I	-
11	YETERLİLİĞİN YAPISI	
11-a) Zorunlu Birimler		
A1) Kalite Güvencesi, Çevre Koruma, İş Sağlığı ve Güvenliği A2) İş Planlama ve Mesleki Gelişim A3) Jakarlı Dokuma Kumaş Analizi A4) Jakarlı Dokuma Kumaş Desen Hazırlama		
11-b) Seçmeli Birimler		
-		
11-c) Birimlerin Gruplandırılma Alternatifleri ve İlave Öğrenme Çıktıları		
Sınav ve Belgelendirme için başvuran adayın mesleki yeterliliğini belgeleyebilmesi için A1, A2, A3 ve A4 birimlerinin tümünde başarılı olması gerekir.		
12	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
Yeterlilik belgesinin alınabilmesi için adayın A1, A2, A3 ve A4 birimlerinin tümünden, ilgili birimin		

<p>ölçme-değerlendirme bölümünde belirtilen kriteri sağlayacak şekilde başarılı olması gerekir. Sınav sonuçlarının geçerlilik süresi sınav tarihinden itibaren 1 yıldır. Herhangi bir birimden veya birimlerden başarısız olan aday bu süre içerisinde başarısız olduğu birimden veya birimlerden yeniden sınava girme hakkına sahiptir.</p> <p>A3 ve A4 birimlerinin performans sınavlarında aday, uygulamasını yapmak üzere istediği kumaş türünü ve sınava gireceği jakarlı dokuma desen bilgisayar yazılımını tercih etme hakkına sahiptir. Sınav öncesi adaya sınava gireceği yazılımın sürümü bildirilmelidir.</p>		
13	BELGE GEÇERLİLİK SÜRESİ	Yeterlilik belgesinin geçerlilik süresi, belgenin düzenlendiği tarihten itibaren 5 yıldır.
14	GÖZETİM SIKLIĞI	-
15	BELGE YENİLEMEDE UYGULANACAK ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ	<p>Beş (5) yıllık geçerlilik süresinin sonunda belge sahibinin performansı aşağıda tanımlanan yöntemlerden en az biri kullanılarak değerlendirmeye tabi tutulur;</p> <p>a) 5 yıl belge geçerlilik süresi içerisinde toplamda en az iki yıl ve ya son altı ay boyunca ilgili alanda çalıştığını gösteren kayıtları (hizmet dökümü, referans yazısı/mektubu, sözleşme, fatura, portfolyo, vb.) sunmak,</p> <p>b) Yeterlilik kapsamında yer alan yeterlilik birimleri için tanımlanan uygulama sınavlarına katılmak.</p> <p>Değerlendirme sonucu olumlu olan adayların belge geçerlilik süreleri 5 yıl daha uzatılır.</p>
16	YETERLİLİĞİ GELİŞTİREN KURULUŞ(LAR)	Bursa Esnaf Sanatkârlar Odaları Birliği
17	YETERLİLİĞİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
18	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI	18.07.2012-2012/52 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570

12UY0072-4/A1 KALİTE GÜVENCESİ, ÇEVRE KORUMA, İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Kalite Güvencesi, Çevre Koruma, İş Sağlığı ve Güvenliği
2	REFERANS KODU	12UY0072-4/A1
3	SEVİYE	4
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	18.07.2012
	B)REVİZYON NO/TADİL NO	Rev. No: 00 Tadil No: 01
	C)REVİZYON TARİHİ/ TADİL TARİHİ	- 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
12UMS0194-4 Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
<u>Öğrenme Çıktısı 1: İş sağlığı ve güvenliği talimatlarını bilir.</u> Başarım Ölçütleri 1.1: Yasalarda düzenlenen ve iş yerine özgü iş sağlığı ve güvenliği kurallarını doğru olarak bilir. 1.2: Çalıştığı ortamda karşılaşılabilecek risklerin nasıl önleneceğini bilir. 1.3: Acil durumlara ilgili prosedürlere göre izlenecek yolu bilir. 1.4: Yapılan işe uygun kişisel koruyucu donanımları kullanır. 1.5: Çalışma ekibinin iş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygulamasını sağlar.		
<u>Öğrenme Çıktısı 2: Çevre koruma ve güvenlik önlemlerini bilir.</u> Başarım Ölçütleri 2.1: Dönüştürülebilen malzemeleri doğru olarak sınıflandırır. 2.2: Yapılan işin gereklerine uygun çevre koruma yöntemlerini bilir. 2.3: Doğal kaynakların verimli kullanımı için gerekli önlemleri alır. 2.4: Çalışma ekibi tarafından çevre koruma ve güvenlik önlemlerinin alınmasını sağlar.		
<u>Öğrenme Çıktısı 3: Kalite güvence sistemi gerekliliklerini bilir.</u> Başarım Ölçütleri 3.1: Kalite güvence sistemini doğru olarak tanımlar. 3.2: Hata oluşturan nedenleri belirler ve giderilmesiyle ilgili izlenecek yolu bilir. 3.3: Kalite sağlamadaki teknik prosedürleri işyeri kalite güvence sistemine uygun şekilde yapacağını bilir. 3.4: Çalışma ekibi tarafından kalite güvence sistemi gerekliliklerinin uygulanmasını sağlar.		
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
Teorik sınav, aşağıdaki metotla gerçekleştirilir.		
(T1)Test Sınavı Test tekniklerine göre (doğru-yanlış, doldurmalı, eşleştirmeli, çoktan seçmeli) hazırlanmış sınav uygulanır. Adaya 10-15 soruluk test sınavı uygulanır. Soru başına ortalama süre 1-2 dakika olarak öngörülür.		

Puanlama: Tüm sorular eşit puanlı olup cevap anahtarı üzerinden değerlendirilir. Yanlış cevaplar dikkate alınmayıp değerlendirme doğru cevaplar üzerinden yapılır.

T1 sınav soruları, tüm öğrenme çıktılarını ve başarı ölçütlerini ölçebilecek şekilde tasarlanır.

Başarı ölçütü: T1 sınavından aday tarafından en az %60 başarı sağlanmalıdır.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

Performansa dayalı sınav ön görülmemektedir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

-		
9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Bursa Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	18.07.2012-2012/52 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570

EKLER

EK 1 Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

Adaylara sınavlarda başarılı olmaları için aşağıda belirtilen eğitim içeriğini almış olmaları önerilir.

Eğitim içeriği

Kalite Güvencesi

- Temel kalite güvence sistemleri
- Temel toplam kalite yönetimi

Çevre Koruma

- Çevre kirliliğini önleme
- Hava kirliliğini önleme
- Su kirliliğini önleme
- Toprak kirliliğini önleme
- Gürültü kirliliğini önleme
- Çevreye zarar vermeyen enerjileri kullanma

İş Sağlığı ve Güvenliği

- İşyerinde güvenlik önlemleri
- Meslek hastalıklarına karşı güvenlik önlemleri
- İşyerinde olabilecek kaza ve yaralanmaların sebepleri ve tedbirler
- İşyerinde çıkabilecek yangınlar için önlem ve müdahaleler
- İş kazaları sonrasında hukuki işlemler
- İlgili iş hukuku mevzuatı

**12UY0072-4/A2 İŞ PLANLAMA VE MESLEKİ GELİŞİM
YETERLİLİK BİRİMİ**

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	İş Planlama ve Mesleki Gelişim
2	REFERANS KODU	12UY0072-4/A2
3	SEVİYE	4
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	18.07.2012
	B)REVİZYON NO/TADİL NO	Rev. No: 00 Tadil No: 01
	C)REVİZYON TARİHİ/ TADİL TARİHİ	- 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
12UMS0194-4 Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
<p><u>Öğrenme Çıktısı 1: İş planı ve raporlama yapar.</u> Başarım Ölçütleri: 1.1: Haftalık ve/veya günlük iş planlarını doğru olarak hazırlar. 1.2: Periyodik olarak çalışmalarını ve süreçte ortaya çıkan aksaklıkları raporlar. 1.3: Astarlarının performans değerlendirmelerini doğru olarak raporlar. 1.4: Tamamlanan desenleri, ilgili iş formlarını ve kumaş numunelerini eksiksiz olarak arşivler.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 2:Mesleki gelişime yönelik faaliyetlerde bulunur.</u> Başarım Ölçütleri: 2.1: Doğru yöntemlerle trend ve teknolojik yeniliklerin takibini yapar. 2.2: Gözlemlediği trendleri ve teknolojik yenilikleri amirine sunacak şekilde raporlar. 2.3: Çalışmalarını trend ve teknolojik yeniliklere göre gerçekleştirir. 2.4: Kendisinin ve astlarının mesleki eğitim eksikliklerini doğru olarak belirler, eğitim faaliyetlerine katılır ve katılımı sağlar. 2.5: İş arkadaşlarıyla bilgi ve deneyim paylaşımında bulunur.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 3: Mesleki mevzuata uygun çalışır.</u> Başarım Ölçütleri: 3.1:Mesleki mevzuat ve yönetmeliklerdeki değişiklikleri güncel olarak takip eder. 3.2:İş yerine ait çalışma kurallarına tam olarak uyar. 3.3:Mesleğe ilişkin yasal düzenlemeleri yeterli düzeyde bilir. 3.4:Temel çalışma mevzuatının ilgili maddelerini bilir.</p>		
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
Teorik sınav, aşağıdaki metotla gerçekleştirilir.		
(T1)Test Sınavı		
Test tekniklerine göre (doğru-yanlış, doldurmalı, eşleştirmeli, çoktan seçmeli) hazırlanmış sınav uygulanır. Adaya 10-15 soruluk test sınavı uygulanır. Soru başına ortalama süre 1-2 dakika olarak		

öngörülür.

Puanlama: Tüm sorular eşit puanlı olup, cevap anahtarı üzerinden değerlendirilir. Yanlış cevaplar dikkate alınmayıp değerlendirme doğru cevaplar üzerinden yapılır.

T1 sınav soruları, tüm öğrenme çıktılarını ve başarı ölçütlerini ölçebilecek şekilde tasarlanır.

Başarı ölçütü: T1 sınavından aday tarafından en az %60 başarı sağlanmalıdır.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

Performansa dayalı sınav ön görülmemektedir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

-		
9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Bursa Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	18.07.2012-2012/52 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570

EKLER**EK 1 Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler**

Adaylara sınavlarda başarılı olmaları için aşağıda belirtilen eğitim içeriğini almış olmaları önerilir.

Eğitim içeriği

İş Organizasyonu

- Yönetim anlayışı
- Planlama
- Örgütlenme tanımları
- Birimler arası yöneltme
- İş hayatında denetleme
- Sektörlere uygun modern yönetim ve organizasyon

Kişisel Gelişim

- İletişim
- Sunum
- İkna becerileri
- Zamanı verimli kullanma
- Strese karşı dayanıklılık
- Kişisel motivasyon
- İş arkadaşlarıyla uyum
- Özgüven

Mesleki Mevzuat

- Temel çalışma mevzuatı

**12UY0074-4/A3 JAKARLI DOKUMA KUMAŞ ANALİZİ
YETERLİLİK BİRİMİ**

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Jakarlı Dokuma Kumaş Analizi
2	REFERANS KODU	12UY0074-4/A3
3	SEVİYE	4
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	18.07.2012
	B)REVİZYON NO/TADİL NO	Rev. No: 00 Tadil No: 01
	C)REVİZYON TARİHİ/ TADİL TARİHİ	- 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
12UMS0194-4 Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
<p><u>Öğrenme Çıktısı 1: Jakarlı dokuma teknolojisini bilir.</u> Başarım Ölçütleri 1.1: Dokumanın ana prensiplerini tam olarak bilir. 1.2: Mekanik ve elektronik jakar sistemlerinin çalışma prensiplerini ve dokuma makinesi ile irtibatlandırılma şeklini yeterli düzeyde bilir. 1.3: Mesleki terimleri, mesleki nesnelere ve mesleki işaretleri tanımlar. 1.4: Jakarlı dokuma kumaşı tanıır, diğer üretim şekillerine ve desenlendirme sistemlerine göre üretilmiş kumaşlardan kesin olarak ayırır.</p> <p><u>Bağlam:</u> 1.2: Yeterli düzey: Seviye 4 için dokuma esnasında gerçekleşen temel olayları tanımlayabilecek, makine parçalarını görsel olarak tanıyabilecek ve kumaşa etkilerini ifade edebilecek düzeyde bilgiyi kapsamaktadır. 1.4: Kumaş üretim şekilleri: Örme, dokuma, dokusuz, vb. Kumaş desenlendirme sistemleri: Jakarlı, armürlü, baskılı, nakışlı, vb.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 2: Jakarlı dokuma kumaşın ön analizini yapar.</u> Başarım Ölçütleri 2.1: Kumaşı ve analiz malzemelerini eksiksiz olarak hazırlar. 2.2: Kumaşın kullanım yüzünü ve tersini tespit eder. 2.3: Kumaşın çözgü ve atkı yönünü tespit eder. 2.4: Çözgü ve atkı sıklıklarını özel büyüteçle (lüp) sayar. 2.5: Desen raporunun en ve yüksekliğinin birim değerini ölçer. 2.6: Kumaşın dokunduğu jakar kapasitesini tespit eder. 2.7: Kumaşın çözgü-atkı sistemlerini tespit eder. 2.8: Kumaşın çözgü ve atkı raporlarını bilgisayarda kullanacağı şekliyle tespit eder.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 3: Jakarlı dokuma kumaşın iplik analizini yapar.</u> Başarım Ölçütleri 3.1:Jakarlı dokumalarda yaygın olarak kullanılan ipliklerin, hammaddesine ve lif şekillerine göre sınıflandırmalarını yeterli düzeyde bilir. 3.2:İpliklerin özelliklerine göre hangi sistemde numaralandırıldığını bilir.</p>		

3.3:Jakarlı dokumalarda yaygın olarak kullanılan çözümlü ve atkı ipliklerinin cinslerini ve özelliklerini tespit eder.

3.4:Cins ve özelliklerini tespit edemediği ipliklerin analizi için çözüm yollarını bilir.

3.5:Çözümü ve atkı ipliklerini tartarak, numaralarını hesaplar.

3.6:Jakarlı dokumalarda yaygın olarak kullanılan çözümlü ve atkı ipliklerinin numaralarını tahmin yoluyla tespit eder.

Bağlam:

3.1:Hammaddeye göre sınıflandırma: Pamuk doğaldır, polyester yapaydır, vb.

Lif şekillerine göre sınıflandırma: Kesik elyaf, filament.

3.3:İpliklerin cinsleri: Pamuk, polyester, viskon, vb.

İplik özellikleri: Lif şekli ve üretim teknolojilerinden kaynaklanan fiziksel özellikleri kapsar. Kesik elyaf, tekstüre, puntalı, parlak, bükümlü, penye, vb.

3.6:Tahmin yolu: Aynı cins ve özellikteki iplikle mukayese ederek ve tecrübesine dayanarak iplik numarasını tahmin etmeyi kapsar.

Öğrenme Çıktısı 4: Jakarlı dokuma kumaştan örgüleri tespit eder.

Başarım Ölçütleri

4.1: Temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgülerin doğru ifade şekillerini (formül) bilir.

4.2: Temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgüleri desen kâğıdı üzerinde oluşturur.

4.3: Temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgülerin kesit görüntülerini tanır.

4.4: Kumaştaki her örgü alanını görsel olarak tespit eder.

4.5: Temel örgülerin özelliklerini, kumaş görünümüne ve yapısına etkilerini bilir.

4.6: Kumaş üzerindeki her bir temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgülerin raporlarını, bilgisayarda kullanacağı şekliyle hazırlar.

4.7: İlgili analiz raporunu veya iş formunu eksiksiz olarak doldurur.

8 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

8 a) Teorik Sınav

Teorik sınav, aşağıdaki metotla gerçekleştirilir.

(T1) Test Sınavı

Test tekniklerine göre (doğru-yanlış, doldurmalı, eşleştirmeli, çoktan seçmeli) hazırlanmış sınav uygulanır. Adaya 20-25 soruluk test sınavı uygulanır. Soru başına ortalama süre 1-2 dakika olarak öngörülür.

T1 sınav soruları, tüm öğrenme çıktılarının teorik sınav kapsamında ölçülmesi öngörülen tüm başarımları ölçebilecek şekilde tasarlanır.

Puanlama: Tüm sorular eşit puanlı olup, cevap anahtarı üzerinden değerlendirilir. Yanlış cevaplar dikkate alınmayıp değerlendirme doğru cevaplar üzerinden yapılır.

Başarı ölçütü: Toplam başarı puanı için, T1 sınavından alınan puanın % 25'i alınacaktır.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

Performansa dayalı sınav, aşağıdaki metotlarla gerçekleştirilir.

(P1) Örgü çizim sınavı

Adaya 3-5 soruluk örgü çizim sınavı uygulanır. Adaylardan formülleri verilen temel ve birleştirilmiş örgüleri desen kâğıdı üzerinde oluşturmaları istenir. Soru başına ortalama süre 5-6 dakika olarak öngörülür.

P1 sınav soruları, 4.1 ve 4.2 başarımları ölçebilecek şekilde tasarlanır.

Puanlama: Tüm sorular eşit puanlı olup cevap anahtarı üzerinden değerlendirilir. Yanlış cevaplar dikkate alınmayıp değerlendirme doğru cevaplar üzerinden yapılır.

Başarı ölçütü: Toplam başarı puanı için P1 sınavından alınan puanın %5'i alınacaktır.

(P2) Jakarlı dokuma kumaş analiz uygulaması

Adaydan numune jakarlı dokuma kumaşı analiz etmesi ve analiz sonucu elde ettiği teknik verileri kullanarak rapor hazırlaması (ilgili desen kâğıdı ve formları doldurması) istenir.

P2 sınavı, öğrenme çıktılarının performans sınavı kapsamında ölçülmesi öngörülen tüm başarımların ölçütlerini ölçebilecek şekilde tasarlanır.

Süresi: Uygulama sınavının süresi bir günlük mesai saatini aşmamak koşuluyla, işyeri şartları altında kullanılan süreye karşılık gelir.

Puanlama: Öğrenme çıktılarının ilgili başarımların ölçütlerini karşılayacak ve puanları tanımlanmış parametreleri içeren kontrol listeleri oluşturulur. Kontrol listeleri analiz sonuçlarının standart sapma değerlerini de içerir.

Başarı ölçütü: Toplam başarı puanı için P2 sınavından alınan puanın %70'i alınacaktır.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Adaya verilecek numune jakarlı dokuma kumaş, adayın yeterliliğini ölçebilecek düzeyde, tek çözgü-çok atkı, çok çözgü-tek atkı veya çok çözgü-çok atkı sistemi ile tanımlanmış ve gerekli teknik parametreleri içermelidir. Birden fazla numune kumaş değerlendirme materyali olarak kullanılabilir.

Toplam başarı puanı: Adayın başarılı olması için toplam başarı puanının en az 80 olması gerekir. Adayın, T1 sınavından aldığı puanın %25'i, P1 sınavından aldığı puanın %5'i, P2 sınavından aldığı puanın %70'i toplanarak, toplam başarı puanı elde edilir.

Sınav sonuçlarının geçerlilik süresi sınav tarihinden itibaren 1 yıldır. Yeterli puanı alamayan adaylar, bu süre içerisinde istediği bölüm ya da bölümlerden (T1, P1, P2) yeniden sınava girme hakkına sahiptir. Toplam başarı puanı hesaplanmasında, adayın son girdiği sınavların (T1, P1, P2) sonuçları geçerlidir.

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	18.07.2012-2012/52 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570

EKLER

EK 1 Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

Adaylara sınavlarda başarılı olmaları için

i)Örgün eğitim kurumlarında lise veya ön lisans veya lisans düzeyinde tekstil-dokuma eğitimini tamamlamış olmaları veya

ii)Yaygın eğitim kurumlarında dokuma kumaş desinatörlüğü teorik ve uygulamalı eğitimini tamamlamış olmalarıveya

iii)En az 2 yıl jakarlı dokuma kumaş desinatörü olarak çalışmış olmaları veya

iv) Aşağıda belirtilen eğitim içeriğini almış olmaları önerilir.

Eğitim İçeriği:

Dokuma Teknolojisi

- Temel dokuma prensibi
- Jakarlı dokuma makineleri

Tekstil Teknolojisi

- İplik numaralandırma sistemleri
- İplik numara hesapları
- İplik cins ve özellik tespit yöntemleri

Dokuma Örgüleri

- Bezayağı ve türetilmiş örgüler
- Dimi ve türetilmiş örgüler
- Saten ve türetilmiş örgüler
- Krep ve türetilmiş örgüler
- Kord ve türetilmiş örgüler
- Tek çözümlü-çok atkılı sistemde örgüler
- Çok çözümlü-tek atkılı sistemde örgüler
- Çok çözümlü-çok atkılı sistemde örgüler

Dokuma Kumaş Analizi

- Jakar kapasite hesapları
- Desen rapor hesapları
- Ana örgülü kumaş analizi
- Türetilmiş örgülü kumaş analizi
- Yollu kumaş analizi
- Havlı kumaş analizi
- Krep örgülü kumaş analizi
- Kort örgülü kumaş analizi
- Tek çözümlü-çok atkılı sistemde kumaş analizi
- Çok çözümlü-tek atkılı sistemde kumaş analizi
- Çok çözümlü-çok atkılı sistemde kumaş analizi

**12UY0074-4/A4 JAKARLI DOKUMA KUMAŞ DESEN HAZIRLAMA
YETERLİLİK BİRİMİ**

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Jakarlı Dokuma Kumaş Desen Hazırlama
2	REFERANS KODU	12UY0074-4/A4
3	SEVİYE	4
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	18.07.2012
	B)REVİZYON NO/TADİL NO	Rev. No: 00 Tadil No: 01
	C)REVİZYON TARİHİ/ TADİL TARİHİ	- 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	

12UMS0194-4 Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı

7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
---	--------------------------	--

Öğrenme Çıktısı 1: Üretim için jakarlı dokuma kumaş desenine hazırlık yapar.

Başarım Ölçütleri

- 1.1: Kaynak dergi, kumaş, arşiv, desenleri ve doldurulmak üzere rapor ile iş formlarını eksiksiz olarak temin eder.
- 1.2: Bilgisayar ve diğer ekipmanları kullanım kılavuzuna göre hazırlar.
- 1.3: Bilgisayarda işlem basamaklarına uygun programları seçerek açar.

Öğrenme Çıktısı 2: Üretim için jakarlı dokuma kumaş desenini bilgisayarda raporlar.

Başarım Ölçütleri

- 2.1: Desen resmini bilgisayar ortamına aktarır.
- 2.2: Desen rapor çeşitlerini tanıyarak desen üzerinde rapor akslarını gösterir.
- 2.3: Deseni tekrarlatmak için uygun rapor çeşidini seçer.
- 2.4: Raporu olmayan deseni, motif ilaveleri ile raporlu hale getirir.
- 2.5: Desenin çalışma yönünü belirler.
- 2.6: Jakar dizim (tahar) planı çeşitlerinin desen raporuna etkilerini bilir.
- 2.7: Teknik ve/veya estetik gerekliliklere göre desen rapor dağılımını yapar.
- 2.8: Belirtilen kodlandırma sistemine göre desene uygun kodu vererek doğru kayıt türü ile bilgisayarda kaydeder.

Bağlam:

- 2.7: Teknik gereklilikler: Motif yönü, lamel kapama, kesilebilirlik mesafesi, vb.

Öğrenme Çıktısı 3: Üretim için jakarlı dokuma kumaş desenini bilgisayarda ölçülendirir.

Başarım Ölçütleri

- 3.1: Kağıt oranını (ekran oranını) hesaplar; çözgü-atkı sıklıklarını veya kağıt oranını bilgisayarda tanımlar.
- 3.2: Desen birim ölçülerine ve rapor çeşidine göre desen eninin piksel-platin sayısını hesaplar ve jakar kapasitesine uyarlayarak bilgisayarda tanımlar.
- 3.3: Desen birim ölçülerine ve rapor çeşidine göre, desen yüksekliğinin piksel sayısını hesaplar; atkı raporu ve örgü raporları yüksekliklerine uygun hale getirerek bilgisayarda tanımlar.
- 3.4: Sektörde sık kullanılan jakar adlandırmalarını bilir.
- 3.5: Jakar kapasitesine ve farklı jakar dizim (tahar) planlarına göre, dokunabilecek rapor ölçülerini, çözgü sıklıklarını, desen eni piksel sayısını hesaplar.

3.6: Bilgisayardaki desenin çalışma değerlerine göre, jakar kartındaki çözgü tel-platin sayısını, dokunabileceği jakar kapasitelerini ve kumaşta çıkacak desen boyutlarının birim değerlerini hesaplar.

3.7: Kumaşın enden boydan çekmesinin desen ölçülerine etkisini bilir.

Bağlam:

3.4: Örnekler: '2400'lü jakar' adlandırmasının, 'desen platin sayısı 2400 olan jakar' anlamına geldiğini bilir. '60 dizim jakar' adlandırmasının 'çözgü sıklığı 60 olan kumaşların dokunduğu jakar' anlamına geldiğini bilir.

Öğrenme Çıktısı 4: Üretim için jakarlı dokuma kumaş desenini bilgisayarda örgülendirmeye hazır hale getirir.

Başarım Ölçütleri

- 4.1: Kumaştaki örgü sayısı kadar renk içerecek şekilde renk indirgeme ve boyama yapar.
- 4.2: Bilgisayarda teknik ve /veya estetik gerekliliklere göre renk ilavelerini eksiksiz olarak yapar.
- 4.3: Temizleme ve rötuşlama işlemlerini yapar.
- 4.4: Çözgü ve atkı sistemlerini bilgisayarda tanımlar.
- 4.5: Analiz edilen kumaşın raporlarına alternatif olacak şekilde çözgü-atkı raporları türetir.
- 4.6: Atkı planını bilgisayarda tanımlar.
- 4.7: Kullanılması gereken makine fonksiyonlarını belirler ve bilgisayarda tanımlar.

Bağlam:

- 4.2: Teknik gereklilikler: Kesme motifler için kontur çizme, brokar için tire baskısı, vb.
- 4.7: Makine fonksiyonları: Regülatör, bölgesel atkı sıklığı, vb.

Öğrenme Çıktısı 5: Üretim için jakarlı dokuma kumaş desenini bilgisayarda örgülendirerek jakar kartını hazırlar.

Başarım Ölçütleri

- 5.1: Analiz edilen örgüleri ve/veya alternatif örgüleri bilgisayarda tanımlar.
- 5.2: İplik özelliklerinin örgülere ve kumaş görüntüsüne etkisini bilir.
- 5.3: Deseni doğru şekilde örgülendirir.
- 5.4: Dokuma işlemi esnasında kumaşın hangi yüzünün üstte olacağını bilir.
- 5.5: Kenar örgüsü seçimine etki eden faktörleri bilir.
- 5.6: Kenar örgülerini belirleyerek bilgisayarda tanımlar.
- 5.7: Jakar platin görev planının içeriğini bilir.
- 5.8: Jakar platin görev planını bilgisayarda tanımlar.
- 5.9: Çözgü raporunu hazırlar.
- 5.10: Jakar kartını, kumaşın dokunacağı platin görev planına uygun oluşturur.
- 5.11: Jakar kartını, jakarlı dokuma makinesine aktarılacak şekilde hazır eder.
- 5.12: Jakarlı dokuma makinesinden aktarılmış jakar kartından, platin görev planını çıkartır.

Öğrenme Çıktısı 6: Üretim numunesi oluşturur.

Başarım Ölçütleri

- 6.1: Üretim numunesinin, dokunabilmesi, maliyet ve gramaj hesaplarının yapılabilmesi için gerekli teknik bilgilerle ilgili formu eksiksiz olarak doldurmayı bilir; doldurulmasını sağlar.
- 6.2: Üretim numunesinin, dokuma sonrası yapılacak işlemlerini, ilgili form üzerinde eksiksiz olarak doldurmayı bilir; doldurulmasını sağlar.
- 6.3: Jakar kartını, iş formlarını, çözgü raporunu ve kumaş numunesini, zamanında ve talimatlara uygun olarak doğru kişi veya birime teslim etmeyi bilir; teslim edilmesini sağlar.
- 6.4: Üretim numunesinin dokuma ve dokuma sonrası aşamalarını takip etmek ve takip edilmesini sağlamak için izlenecek yolu bilir.
- 6.5: Dokuma esnasında sık karşılaşılan aksaklıkları genel olarak bilir.
- 6.6: Üretim numunesindeki hataların; jakar kartından veya diğer etkenlerden kaynaklandığını ayırt eder.
- 6.7: Üretim numunesinde jakar kartından kaynaklanan hataları giderir.

6.8: Üretim numunesinde jakar kartından kaynaklanmayan hataları, yazılı şekilde, doğru kişi veya birimlere, talimatlara uygun olarak bildirir.

6.9: Kumaş özelliğine uygun iplik ve renk varyantını hazırlar.

6.10: Temel renk bilgisine sahiptir.

Bağlam:

6.5:Sık karşılaşılan aksaklıklar: Atkı-çözgü kopuşu, lamel kapama, çözgü patlama, kenarda marullanma, vb.

6.10:Temel renk bilgisi: Ana-ara renkler, sıcak-soğuk renkler, renk çemberi, nötr-pastel renkler.

8 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

8 a) Teorik Sınav

Teorik sınav, aşağıdaki metotla gerçekleştirilir.

(T1) Test Sınavı

Test tekniklerine göre (doğru-yanlış, doldurmalı, eşleştirmeli, çoktan seçmeli) hazırlanmış sınav uygulanır. Adaya 20-25 soruluk test sınavı uygulanır. Soru başına ortalama süre 1-2 dakika olarak öngörülür.

T1 sınav soruları, tüm öğrenme çıktılarının teorik sınav kapsamında ölçülmesi öngörülen tüm başarı ölçütlerini ölçebilecek şekilde tasarlanır.

Puanlama: Tüm sorular eşit puanlı olup, cevap anahtarı üzerinden değerlendirilir. Yanlış cevaplar dikkate alınmayıp değerlendirme doğru cevaplar üzerinden yapılır.

Başarı ölçütü: Toplam başarı puanı için T1 sınavından alınan puanın %30'u alınacaktır.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

Performansa dayalı sınav, aşağıdaki metotla gerçekleştirilir.

(P1) Jakarlı dokuma kumaş desen hazırlama uygulaması

Adaydan, bir numune jakarlı dokuma kumaşın analizi sonucu elde edilmiş teknik verileri kullanarak, bir deseni bilgisayarda çalışıp üretim planlarını ve jakar kartını hazırlaması, ilgili formları doldurması istenir.

P1 sınavı, öğrenme çıktılarının performans sınavı kapsamında ölçülmesi öngörülen tüm başarı ölçütlerini ölçebilecek şekilde tasarlanır.

Süresi: Uygulama sınavının süresi bir günlük mesai saatini aşmamak koşuluyla, işyeri şartları altında kullanılan süreye karşılık gelir.

Puanlama: Öğrenme çıktılarının ilgili başarı ölçütlerini karşılayacak ve puanları tanımlanmış parametreleri içeren kontrol listeleri oluşturulur. Kontrol listeleri analiz sonuçlarının standart sapma değerlerini de içerir.

Başarı ölçütü: Toplam başarı puanı için P1 sınavından alınan puanın %70'i alınacaktır.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Adaydan uygulaması istenilen jakarlı dokuma kumaş, adayın yeterliliğini ölçebilecek düzeyde, tek çözgü-çok atkı, çok çözgü-tek atkı veya çok çözgü-çok atkı sistemi ile tanımlanmış ve gerekli teknik parametreleri içermelidir. Birden fazla numune kumaş değerlendirme materyali olarak kullanılabilir.

Toplam başarı puanı: Adayın başarılı olması için toplam başarı puanının en az 80 olması gerekir. Adayın T1 sınavından aldığı puanın %30'u ve P1 sınavından aldığı puanın %70'i toplanarak toplam başarı puanı elde edilir.

Sınav sonuçlarının geçerlilik süresi sınav tarihinden itibaren 1 yıldır. Yeterli puanı alamayan adaylar, bu süre içerisinde istediği bölüm ya da bölümlerden (T1, P1) yeniden sınava girme hakkına sahiptir. Toplam başarı puanı hesaplanmasında, adayın son girdiği sınavların (T1, P1) sonuçları geçerlidir.

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi

11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	18.07.2012-2012/52 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570
----	---	--

EKLER

EK 1 Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

Adaylara sınavlarda başarılı olmaları için

i)Örgün eğitim kurumlarında lise veya ön lisans veya lisans düzeyinde tekstil-dokuma eğitimini tamamlamış olmaları veya

ii)Yaygın eğitim kurumlarında dokuma kumaş desinatörlüğü teorik ve uygulamalı eğitimini tamamlamış olmaları veya

iii)En az 2 yıl jakarlı dokuma kumaş desinatörü olarak çalışmış olmaları veya

iv) Aşağıda belirtilen eğitim içeriğini almış olmaları önerilir.

Eğitim İçeriği:

Dokuma Teknolojisi

- Temel dokuma prensibi
- Jakarlı dokuma makineleri

Tekstil Teknolojisi

- İplik numaralandırma sistemleri
- İplik numara hesapları
- İplik cins ve özellik tespit yöntemleri
- Temel renk bilgisi

Dokuma Örgüleri

- Bezayağı ve türetilmiş örgüler
- Dimi ve türetilmiş örgüler
- Saten ve türetilmiş örgüler
- Krep ve türetilmiş örgüler
- Kord ve türetilmiş örgüler
- Tek çözümlü-çok atkılı sistemde örgüler
- Çok çözümlü-tek atkılı sistemde örgüler
- Çok çözümlü-çok atkılı sistemde örgüler

Bilgisayar desen yazılımı eğitimi

- Çizim modülü
- Örgülendirmemodülü
- Jakar kartı oluşturma

Jakarlı dokuma kumaş desenlendirme

- Desen rapor çeşitleri
- Jakar dizim (tahar) planı çeşitleri
- Jakar kapasitesi hesapları
- Desen rapor hesapları
- Çözümlü ve atkı raporu hazırlama
- Atkı miktarı hesaplama
- Makine fonksiyonları

Dokumada kontrol

- Ürün kontrol yöntemleri
- Kumaş hataları

YETERLİLİK EKLERİ

EK 1 Yeterlilik Birimleri

- A1) Kalite Güvencesi, Çevre Koruma, İş Sağlığı ve Güvenliği
- A2) İş Planlama ve Mesleki Gelişim
- A3) Jakarlı Dokuma Kumaş Analizi
- A4) Jakarlı Dokuma Kumaş Desen Hazırlama

EK 2 Terimler, Simgeler ve Kısaltmalar

Ağızlık açma: Atkı ipliğinin atılabilmesi için örgü raporuna göre, önceden taharlanmış çözgü ipliklerinin bir kısmının alt bir kısmının üst pozisyona getirilerek aralarında boşluk oluşturulması işlemi

Analiz: Tekstil materyallerinin veya kumaşların özelliklerinin tespit edilmesi

Atkı (Atkı ipliği): Bir dokuma kumaşta enine yönde yer alan iplikler

Atkı planı: Kumaşta tekrarlayan atkı iplik sırası ve sayısı

Atkı raporu: Kumaşta tekrarlayan atkı iplik sırasının en küçük birimi

Atkı sıklığı: Kumaş içerisinde birim ölçüdeki atkı ipliği sayısı

Atkı sistemi: Kumaş içerisinde üst üste konumlanmış atkı sayısı ve oranı

Birleştirilmiş örgü: İki veya daha fazla örgünün bir arada kullanılmasıyla oluşturulmuş örgü

Boydan çekme: Mamul kumaştaki çözgü ipliği ile makinedeki çözgü ipliği arasındaki boyut farkı oranı

Büküm sayısı: İpliğin metredeki tur sayısı

Büküm: Liflerin veya ipliklerin birbiri etrafında tur attırılma işlemi

Çerçeve: Armürlü makinelerde gücü tellerini üzerinde bulunduran aparat

Çözgü (Çözgü ipliği): Bir dokuma kumaşta boyuna yönde yer alan iplikler

Çözgü planı: Kumaşta tekrarlayan çözgü iplik sırası ve sayısı

Çözgü raporu: Kumaşta tekrarlayan çözgü iplik sırasının en küçük birimi

Çözgü sıklığı: Kumaş içerisinde birim ölçüdeki çözgü ipliği sayısı

Çözgü sistemi: Kumaş içerisinde üst üste konumlanmış çözgü sayısı ve oranı

Desen: Tekstil yüzeylerinde dokuma veya baskı yöntemiyle oluşturulmuş estetik öge

Desen aksı: Desen raporunun en ve boy sınırlarını belirleyen yatay ve dikey çizgilerin kesişim noktaları

Desen kâğıdı: Dokumacılıkta kullanılan farklı ölçülerde hazırlanmış kareli kâğıt

Desen raporu: Desenin kumaş üzerinde tekrarlayan en küçük birimi

Dokuma: Çözgü ve atkı ipliklerinin birbiriyle dik açı oluşturacak şekilde belirli kurallara göre bağlantı yaparak yüzey oluşturma tekniği

Enden çekme: Mamul kumaştaki atkı ipliği ile makinedeki atkı ipliği arasındaki boyut farkı oranı

Gramaj: Kumaşın birim alandaki gram cinsinden değeri (g/m^2 ve $g/mtül$ gibi)

Gücü: Çözgü ipliklerinin tek tek içinden geçirildiği, jakara bağlantı yapılan çelik teller

Ham kumaş: Kumaşın dokuma makinesinden çıkmış hali

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması

İplik numarası: İpliğin uzunluğu ve ağırlığı arasındaki oran ile ortaya çıkan, ipliğin kalınlığını/inceliğini gösteren sayı

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliği

Jakar: Çözgü ipliklerine platin sayısı kadar hareket vererek desenlendirmeyi sağlayan ağızlık açma sistemi

Jakar dizim planı: Malyon ipliklerinin, platinlere bağlanış ve dizim tahtasındaki sıralanış planı

Jakar kapasitesi: Jakarda desen platin sayısı ve dokunabilecek çözgü sıklığı değeri,

Jakar kartı: Kenar ve desenin örgülü halinin ve makine fonksiyon komutlarının dolu-boş noktalarla ifade edilmiş hali

Jakar platin görev planı: Jakardaki platinlerin görev dağılımını ve desen-komut numaralandırılmasını gösteren plan

Kâğıt oranı: Ekrandaki desen görüntüsünü çözgü ve atkı sıklığıyla birebir hale getirebilmek için uygulanan değer

Kişisel Koruyucu Donanım (KKD): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazlar

Kumaş türü: Gömleklik, tül/perde, döşemelik, havlu, vb. farklı kullanım alanları için farklı materyal ve çözgü-atkı sistemleriyle üretilmiş kumaş çeşitlendirmeleri

Malyon ipi: Platinlere bağlı olarak gücü tellerine hareket veren kablo benzeri iplikler

Mamul kumaş: Ham kumaşın dokuma sonrası işlemlerden geçmiş hali

Numune kumaş: Üretime hazırlanacak desen için referans olarak kullanılan kumaş parçası

Örgü: Çözgü ve atkı ipliklerinin dik açı oluşturacak şekilde belirli kurallara göre birbirleriyle yaptıkları bağlantılar

Örgü Raporu: Çözgü ve atkı ipliklerinin dik açı oluşturacak şekilde belirli kurallara göre birbirleriyle yaptıkları bağlantılarının en küçük birim

Örgüleştirme: Deseni kumaşa oluşturacak şekilde çizimdeki her bir renk alanına farklı örgü yerleştirme

Özel büyüteç (Lüp): Kumaş analizinde iplik sıklıklarının, örgü ve renk raporlarının belirlenmesinde yardımcı olan büyüteç

Piksel: Desenin ekran görüntüsünü oluşturan her bir nokta

Platin: Malyon ipliklerine hareket ve makine fonksiyon komutlarını veren jakar makinesi elemanı

Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimali

Tahar planı: Bir örgünün en az kaç çerçeve ile dokunabileceğini ve hangi çözgünün hangi çerçevede yer alması gerektiğini gösteren plan

Tarak: Dokuma makinelerinde atılan atkı ipliğini kumaş çizgisine kaydeden, çözgü ipliklerinin, üzerinde bulunan diş boşluklarından geçirildiği aparat

Tarak numarası: Dokuma tarağında bir veya on santimde bulunan diş boşluğu sayısı

Tehlike: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyeli

Temel örgü: Bezayağı, dimi ve saten örgüler

Trend: Eğilim, o an hâkim olan genel akım, moda

Türetilmiş örgü: Temel örgülerden çeşitli yöntemlerle türetilmiş örgüler

Varyant: Kumaşın desenini ve örgüsünü değiştirmeden renkler ve efektler üzerinde oynama yaparak çeşitleme

EK 3 Meslekte Yatay ve Dikey İlerleme Yolları

Yatay ilerleme

Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Yeterliliğinden belge almaya hak kazanmış aday Armürlü Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Yeterliliğinin “(A1)Kalite Güvencesi, Çevre Koruma, İş Sağlığı ve Güvenliği” ve “(A2) İş Planlama ve Mesleki Gelişim” Yeterlilik Birimlerinden muaf tutulup “(A3)Armürlü Dokuma Kumaş Analizi” ve “(A4) Armürlü Dokuma Kumaş Desen Hazırlama” Yeterlilik Birimlerinin sınavlarında başarı sağlayarak Armürlü Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) yeterlilik belgesi almaya hak kazanır.

Dikey ilerleme

Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Yeterliliğinde belge almaya hak kazanmış aday:

-Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 5) Ulusal Yeterliliğinin “(A1) Kalite Güvencesi, Çevre Koruma, İş Sağlığı ve Güvenliği” Yeterlilik Biriminden muaf tutulup “(A2) İş Planlama ve Mesleki Gelişim”, “(A3) Jakarlı Dokuma Kumaş Analizi” ve “(A4) Jakarlı Dokuma Kumaş Desen Hazırlama” Yeterlilik Birimlerinin sınavlarında başarı sağlayarak Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 5) yeterlilik belgesi almaya hak kazanır.

-Armürlü Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 5) Ulusal Yeterliliğinin “(A1) Kalite Güvencesi, Çevre Koruma, İş Sağlığı ve Güvenliği” Yeterlilik Biriminden muaf tutulup “(A2) İş Planlama ve Mesleki Gelişim”, “(A3) Armürlü Dokuma Kumaş Analizi” ve “(A4) Armürlü Dokuma Kumaş Desen Hazırlama” Yeterlilik Birimlerinin sınavlarında başarı sağlayarak Armürlü Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 5) yeterlilik belgesi almaya hak kazanır.

EK 4 Değerlendirici Ölçütleri

Sınav ve belgelendirme kuruluşunda görev alacak değerlendiricinin aşağıdaki maddelerinden herhangi birini sağlaması gereklidir.

i)En az 4 yıl jakarlı dokuma kumaş desinatörü olarak çalışmış ve tekstil lisans programlarından mezun olmak ve en az bir jakarlı desen yazılım programı kullanmak

ii)En az 6 yıl jakarlı dokuma kumaş desinatörü olarak çalışmış ve tekstil ön lisans programlarından mezun olmak ve en az bir jakarlı desen yazılım programı kullanmak

iii) En az 4 yıl jakarlı dokuma kumaş deseniile ilgili eğitici/öğretici olarak çalışmış ve tekstil lisans programlarından mezun olmak ve en az bir jakarlı desen yazılım programı kullanmak

iv)Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 5) belgesine sahip, en az 7 yıl bu alanda çalışmış olmak ve en az bir jakarlı desen yazılım programı kullanmak